

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувача Кур'яна Владислава Вадимовича за темою: «Принципи архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища», що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування галузі знань» 19 «Архітектура та будівництво»

Публічна презентація дисертаційної роботи Кур'яна Владислава Вадимовича проведена на розширеному засіданні кафедри Містобудування Одеської державної академії будівництва та архітектури (протокол №10 від 15 березня 2024 року).

1. Актуальність теми дослідження. Тема дослідження є актуальною. Обґрунтовується це тим, що актуальність зумовлена нагальною потребою удосконалення знань формування цілісної системи зеленої інфраструктури міського середовища.

Так як, питання екологічної ситуації та кліматичних змін мають першочергове значення не лише в Україні, вони є нагальною проблемою у всьому світі тому, заходи щодо поліпшення навколишнього середовища, благоустрою, озеленення міст і населених пунктів набувають все більшого масштабу.

Окрім того, в стрімкій урбанізації міського середовища, зростає значення існуючої природи в озелененні міста, формуванні його зовнішнього вигляду, збільшенні площ під зелені насадження, створенні нових парків, скверів, бульварів, лісопарків, тощо. У сучасному урбанізованому місті, озеленені простори (окремі ділянки і садово-паркові комплекси), об'єднуються в динамічно взаємопов'язану мережу, щоб стати частиною ширшої мережі, оскільки це допомагає їм протистояти зміні клімату та іншим впливам.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами. Тема дисертаційного дослідження співвідноситься із основним завданням з розроблення плану заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України, положенням Національної програми, до якої входять проекти відбудови чистого та захищеного середовища, розбудови інституційної та технічної спроможності для забезпечення участі України в глобальних зусиллях у боротьбі зі зміною клімату, а також з комплексною тематикою науково-дослідних робіт, фундаментальним науково-технічним напрямком діяльності кафедри містобудування Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до чинних законодавчих та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність у сфері архітектури та містобудування, зокрема Закону України «Про основи містобудування», Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про благоустрій населених пунктів», Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та враховує положення міжнародних документів, зокрема, Стокгольмської декларації з довкілля

(1972р.), Всесвітньої Хартії природи (1982р.) Стратегії Європейського зеленого курсу (2019р.).

3. Наукова новизна одержаних результатів:

- систематизовано історичні дані у сфері озеленення міського середовища в різні історичні епохи та здійснено їх умовний загальний поділ на етапи: зародження, розвитку, становлення, вдосконалення та трансформації, а також за стохастичним підходом виведено типи озеленення міст в історичній ретроспективі за домінуючим елементом зеленої інфраструктури міського середовища;
- введено поняття класифікованих передумов архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища таких як: «вектор соціально-економічних детермінант», «соціальна детермінанта», «економічна детермінанта», «містобудівна детермінанта», «екологічна детермінанта»;
- введено поняття «зелена інфраструктура» як архітектурно-містобудівна категорія та запропоновано законодавчо визначений термін «зелена інфраструктура міста»;
- здійснено класифікацію зеленої інфраструктури міського середовища за принципами архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища.

4. Ступінь достовірності результатів виконаних досліджень сумнівів не викликає. Достовірність основних наукових положень та отриманих результатів у дисертації забезпечена коректністю, застосуванням програмного забезпечення, впровадженням та апробацією результатів теоретичних досліджень.

5. Практичне значення отриманих результатів. Матеріали досліджень дисертації аспіранта кафедри Містобудування Одеської державної академії будівництва та архітектури Владислава Вадимовича Кур'яна «Принципи архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища» знайшли застосування при підготовці та розробці методичних матеріалів проекту «ReConstructionModules and Integrated Urban Development Ukraine» in the context of the DAAD-program «Ukraine digital» (German academic exchange service) (www.panforukraine.de), який реалізується з 2022 по 2024 рр.; зокрема, при підготовці навчального семінару «Urban Resilience of Large Housing Estates (1980s). Development Potential».

В проєкті було використано детальний опис та аналіз історичного розвитку уявлень та принципів організації зеленої інфраструктури міст світу, в тому числі українських міст — Одеси, Харкова, Києва. Наданий матеріал супроводжувався багатим набором ілюстрацій, був методично підкріплений списком літератури та питаннями для самостійної роботи учасників. Науково-дослідницький внесок Владислава Вадимовича Кур'яна інформаційно збагатив теоретичну базу проєкту, дозволив сформувати необхідні навчально-методичні матеріали, що і в подальшому сприятиме отриманню кращих освітніх результатів та фахових компетенцій учасниками проєкту в галузі містобудування та архітектури.

Результати досліджень за дисертаційною роботою «Принципи архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища» здобувача наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 - Архітектура та містобудування Кур'яна Владислава Вадимовича впроваджені в навчальний процес Одеської державної академії будівництва та архітектури за освітньо-професійною програмою «Архітектура будівель та споруд» для магістрів спеціальності 191 – Архітектура та містобудування при викладанні лекційних занять освітньої компоненти «Комплексне дослідження містобудівного простору» та практичних занять з освітньої компоненти «Містобудівне проектування».

В практичній діяльності результати дисертаційного дослідження застосовано ABCDesign & Consulting при розробці проекту «Берегоукріплення території ГО «Водно-моторне спортивно-оздоровче товариство рибалок-любителів». В результаті застосування запропонованих у дослідженні принципів архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища та прибережної зони, зокрема, при обрані прийомів благоустрою території біля архітектурного об'єкту, згідно проекту, були виконані ефективні, з позиції принципу гармонізації природного та соціального середовища, варіанти благоустрою та берегоукріплення.

6. Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні положення та практичні результати дисертації пройшли апробацію (доповідались і отримали позитивну) оцінку на 6 – ти конференціях, а саме: 6-му Міжнародному конгресі «Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування» (м. Львів, 2020); 77-й науково-технічній конференції професорсько-викладацького складу Одеської державної академії будівництва та архітектури (Одеса, ОДАБА, 2021); II міжнародно науково - практичній конференції «Стан, проблеми та перспективи розвитку сучасних міст» (Одеса 2022); 78-й Науково-технічній конференції професорсько-викладацького складу (Одеса ОДАБА 2022); III міжнародній науково - практичній конференції «Стан, проблеми та перспективи розвитку сучасних міст» (Одеса: 2023); 79-й науково-технічній конференції професорсько-викладацького складу академії (Одеса, ОДАБА 2023 р.).

7. Публікації результатів дисертації.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Kurian V. V., Slipchenko V.R., Kurilovych K.V. Current trends of urban space development. Регіональні проблеми архітектури та містобудування. 2022. №16. С. 32-38.

<https://doi.org/10.31650/2707-403X-2022-16-32-38>

2. Kurian V. V. Green and blue infrastructure: sustainable development of the urbanized territory. Проблеми теорії та історії архітектури України. 2022. №22. С. 58-64.

<https://doi.org/10.31650/2519-4208-2022-22-58-64>

3. Кур'ян В. В. Формування та трансформація зеленої інфраструктури житлового району Таїрова, м. Одеса, Україна. Регіональні проблеми архітектури та містобудування. 2023. №17. С. 115-122.

<https://doi.org/10.31650/2707-403X-2023-17-115-122>

4. Кур'ян В. В. Історичні аспекти принципів формування зеленої інфраструктури міст через призму функціонального аналізу. Наукові проблеми архітектури та містобудування. 2024. №2. С. 69 – 88.

<https://doi.org/10.31650/2786-7749-2024-2-69-88>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

5. Savytska O.S., Kurian V. V., Rumilets T.S. The integrated of blue-green infrastructure as one of the priority tasks of creating a comfortable urban environment. 6-й Міжнародний конгрес Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування: збірник матеріалів 23-25 вересня 2020 р. Львів: Західно-Український Консалтинг Центр (ЗУКЦ), ТзОВ, Національний університет Львівська політехніка, 2020. С. 161.

6. Савицька О.С., Кур'ян В.В., Румілець Т.С., Крижантовська О.А. Передумови виникнення, специфіка і принципи формування зеленої інфраструктури в урбанізованому середовищі. Тези доповідей 77-ї науково-технічної конференції професорсько-викладацького складу ОДАБА, 13-14 травня 2021 р. Одеса: ОДАБА, 2021. С. 134.

7. Савицька О.С., Кур'ян В.В., Крижантовська О.А., Кисельова Г.В. Типологія міських зелених просторів, екосистемні послуги та потреби які надають. Тези доповідей 78-ї науково-технічної конференції професорсько-викладацького складу ОДАБА, 19-20 травня 2022 р. Одеса: ОДАБА, 2022. С. 168.

8. Кур'ян В.В. Світовий досвід: адаптації міст до кліматичних змін. Стан, проблеми та перспективи розвитку сучасних міст: збірка тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції, 3-4 листопада 2022 р. Одеса: ОДАБА, 2022. С. 57-58.

9. Кур'ян В.В. Сліпченко В.Р., Курілович К.В. Зелені міські простори та їх роль у житті людини. Тези доповідей 79-ї науково-технічної конференції професорсько-викладацького складу ОДАБА, 18-19 травня 2023 р. Одеса: ОДАБА, 2023. С. 160.

10. Савицька О.С., Кур'ян В.В. Роль зеленої інфраструктури у формуванні міської резильєнтності : теоретичні підходи та практичні застосування. Стан, проблеми та перспективи розвитку сучасних міст: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 2-3 листопада 2023 р. Одеса: ОДАБА, 2023. С. 36-38.

8. Особистий внесок здобувача полягає у проведенні досліджень теоретичних аспектів та зарубіжного і вітчизняного досвіду застосування принципів, методів і прийомів архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища, їх систематизації, введені нових понять і термінів, які конкретизують такі нагальні категорії, як «зелена інфраструктура», «зелена інфраструктура міста», «вектор соціально-економічних детермінант», «соціальна детермінанта», «економічна детермінанта», «містобудівна детермінанта», «екологічна детермінанта».

Також, визначено прийоми архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища, притаманні кожному із методів:

ревіталізації, реновації, трансформації, за умовними способами реалізації, які мають вирішити проблему, яка наявна на елементі структури міського середовища та дати ефективний результат екосистемних послуг, а саме:

а) Прийоми методу архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури Ревіталізації: відновлення; оживлення; відтворення; поєднання ретроспективних та перспективних функцій елемента ;

б) Прийоми методу архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури Реновації: оновлення; ремонту; адаптації через зміну функціонального призначення;

в) Прийоми методу архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури Трансформації: перетворення виду; перетворення форми; перетворення істотних властивостей.

У разі формування, «зеленого поясу» окремої території міського середовища, прийомами, що застосовуються для створення безперервного кільця з парків, скверів та зелених коридорів є прийоми з'єднання за допомогою лінійних парків розташованих на вулично-дорожніх мережах.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертація Кур'яна Владислава Вадимовича за темою: «Принципи архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування галузі знань» 19 «Архітектура та будівництво» є завершеною науковою працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати.

Дисертаційну роботу виконано на достатньо високому рівні, її результати мають наукову новизну і практичну цінність. Основні положення дисертаційної роботи опубліковані в чотирьох наукових виданнях (серед яких одна стаття у співавторстві), включених МОН України до переліку наукових фахових виданнях, а також оприлюднювались на 6 – ти науково-практичних конференціях.

Якість та кількість публікацій відповідають п.8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44».

Дисертаційне дослідження відповідає обраній темі, розкриває її та підтверджує, що автором вирішено поставлені у роботі завдання.

Дисертація, за структурою, мовою та стилем викладання, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (з наступними змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р.

Здобувачем під час дослідження дотримано вимоги академічної доброчесності. За змістом дисертаційна робота, її науково-прикладні

результати та висновки відповідають галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування».

Дисертацію здобувача Кур'яна Владислава Вадимовича на тему: «Принципи архітектурно-містобудівного формування зеленої інфраструктури міського середовища», подану на здобуття наукового ступеню доктора філософії, рекомендовано, до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуюча на засіданні,
в.о. завідувач кафедри Містобудування,
доцент, кандидатка архітектури

 Сторожук С.С.

Секретар кафедри Містобудування,
ст. викладач

 Інякіна А.А.

Дата отримання висновку 18 березня 2024р.

